

DOLENJSKE NOVICE

Izhajajo vsak petek: ako je ta dan praznik, pa dan poprej. — Cena jim je s poštnino vred za celo leto naprej 3 K.

Naročnina za Nemčijo, Bosno in druge evropske države znaša 3:50 K, za Ameriko pa 4:50 K.

Dopise sprejema uredništvo, naročnino in oznanila tiskarna J. Krajec nasl. v Novem mestu.

Gospodarstvo.

Pšenica za seme.

Letos je pšenični pridelek v obče slab. Zrnje je drobno in kumerno. Razen tega ga je tudi dosti manj ko druga leta. Lahko trdimo, da se je pridelalo za dobro tretjino manj kakor druga leta, po manj ugodnih legah pa tudi za polovico manj. Pa tudi slame je malo in še ta je slaba. Vzrok tej slabi letini je raznovrsten. Krivo je letošnje vreme, skraja suša in nazadnje vročina, ki je povzročila, da je v zadnjih dneh pšenica nahitroma dozorela. Krive so pa tudi bolezni, namreč rja in snet. Letos je posebno rja veliko škodo napravila. Ko je začela pšenica zoreti, jo je rja napadla in močno zdelala. Slama je kar počrnela, dočim se je zrnje usušilo. Škodila je pa tudi snet, sajasta snet, ki je počrnila klasje, zrnje pa oslabela.

Pri tej slabi letini, ki jo imamo letos pri pšenici, je važno, da skrbimo za dobro seme, kajti to seme, ki ga dobimo pri letošnji mlatvi se ne da od kraja porabiti. Ker je pšenica v višjih, bolj odprtih in zračnih legah bolj obrodila kakor v nižavi, bo kazalo marsikomu, da seme promeni in ga skuša dobiti iz takih leg, kjer je ostala pšenica bolj zdrava. Komur pa to ne kaže, naj odbere za seme najboljše blago ali z drugimi besedami rečeno, ta naj očisti seme kar se da dobro in skrbno. Letos ni zadosti, da jo očistimo samo na čistilnem mlinu, ampak letos je treba, da se očisti tudi na takem stroju (trijerju), ki loči debelejšje in težje zrnje od lažjega in slabšega. Na vsak način je letos odbrati le najboljše zrnje za seme, kajti le od takega semena je pričakovati dosti ugoden pridelek. Iz slabega semena ne moremo dobiti močnih in rodovitnih rastlin. Zato pa je odbrati za seme le najboljše zrnje.

Priporoča se pa tudi ob enem, da pripravimo seme z namakanjem v razstopini modre galice, kakor smo priporočali v 33. številki „Dol. Novic“ zadaj med „Gospodarskimi drobtinami“.

Ne otepajmo sadja!

Če hočemo sadje dobro prodajati, je treba, da ga z drevja skrbno obiramo. Le tako sadje se da shranjevati in le tako sadje ima dobro ceno. V tem oziru je treba našim gospodarjem še mnogo poduka, kajti pri nas se gode pri spravljajanju sadja velike napake. Lahko trdimo, da se ob dobrih sadnih letinah zavrže po naših krajih silno veliko denarja ravno s tem, ker sadje klatimo namesto da bi ga skrbno obirali.

Kdor pregleduje sadje, ki ga prinašajo naše kmetice na trg, se lahko vsak čas prepriča, kako napačno ravna

naši sadjerejci, kadar spravljajo sadje. Letos n. pr. so hruške dobro obrodile in jih kmetice veliko prineso v mesto. Ali kaj pomaga, ko ne dobiš v celem jerbasu zdravega in celega sadu. Vse je več ali manj obtolčeno in ranjeno. Tako sadje je neokusno, se ne drži in ne more imeti dobre cene. Še enkrat raje bi ga gospoda kupovala, ko bi bilo sadje zdravo in nepoškodovano in tudi več bi se dobilo za tako sadje. In kar se godi pri nas s hruškami, to se godi tudi z drugim sadjem, z jabolki itd. Lansko leto smo imeli prav dobro sadno letino. Pridelalo se je veliko žlahtnega sadja, ki bi se dalo veliko bolje v denar spraviti, ako bi se bilo skrbno obralo in dobro spravilo. Ali v takih letih se pri nas najbolj žlahtno sadje klesti in kvari, tako da zgubi vso svojo pravo vrednost. Po velikih mestih koprne po dobrem in lepem sadju, zlasti v zimskem času, pri nas mu pa jemljemo ob dobrih letih z našim ravnanjem vso vrednost.

Letos je sadna letina v obče bolj slaba. Hruške so dobro obrodile, jabolka, ki so naš glavni sadež, pa malo in le po nekaterih krajih. Cena jabolk bo letos gotovo dobra, zlasti po zimi in v zgodnji pomladi. Zato pa pozivljamo naše gospodarje, da naj jabolka dobro spravijo, pred vsem pa z drevja skrbno obirajo. Žlahtna jabolka naj se vsa z roko obirajo in skrbno v koške vlagajo, da se nič ne otisnejo in obtolčejo. Z otepanjem, klatenjem in otre-sanjem naj se pa poneha! Tako sadje ni za drugo ko za mošt. S klatenjem se pa tudi oklesti in polomi mnogo rodovitnega lesa. Skrbno obiranje nas stane sicer nekaj več dela, ali to delo se dobro poplača z boljšo ceno, ki jo dobimo za skrbno obrano sadje.

Politični pregled.

Politični položaj v naši državni polovici je še zmir nejasen in narbrž tudi ostane do zasedanja državnega zbora. Po dr. Glabinskijevi konferenci je bilo ministrsko posvetovanje, o čemer je potem ministrski predsednik baron Bienerth poročal cesarju v Išli. Gre se zdaj najprej za češki deželni zbor, kjer bi radi dosegli sporazum mej Čehi in Nemci. Ta bi se že dosegel, če bi Nemci hoteli odstopiti od svojih pretiranih, a ob enem tudi krivičnih zahtev. — Ako se to posreči, bi bila sklicana tudi večina drugih deželnih zborov. Potem bi prišel na vrsto državni zbor tam v oktobru. — O preosnovi ministrstva se tudi piše, posebno kršč. socialci zahtevajo še več mest za svojo kot najštevilnejšo stranko. — O „Slovanski Jednoti“ prihajajo razveselilna poročila, njeno politiko volilci na mnogih shodih navdušeno odobrujejo. V Jednoto se sprejmo tudi Rusini. Nedavno se je načelnik „poljske ljudske stranke“ pohvalno o njej izrazil in nadejati se je, da uprav ta stranka „Poljsko Kolo“ odvrne od zveze z Nemci, in da tako Slovani celotno nastopijo proti izkoriščevalcem slovankih ljudstev. Zato je zelo kratkovidna taktika slovenskih liberalnih listov, ki v zvezi z nekaterimi nemškimi listi krivično napadajo dr. Sušteršiča, in tako le nasprotnikom koristijo ter podirajo ugled, ki so si ga

Slovenci priborili ob zadnji obstrukciji. Nižjeavstrijski Nemci še zmir napadajo pri izletih Čehe — in tako obtežujejo pravne razgovore.

Tirolci in Predarci praznujejo zadnje dni avgusta veličansko slavnost stoletnice slavnih bojov l. 1809 za svobodo svoje domovine zoper samosilnega Napoleona. Cesar z nadvojvodi obišče Insbruk in Bregenc, od koder se pelje po bodenskem jezeru na obisk sosednjih nemških vladarjev in ondi ga bo spremljal s svojim zrakoplovom grof Zepelin.

Na Hrvatskem se kot morska kača vleče veleizdajniški srbski proces. Kakor je vojaško sodišče opustilo dr. Miladinovića, ki je bil ovaden, da je Srbe zalagal z orožjem v svrhu ustaje — tako se utegne i v Zagrebu dognati, da je bilo veliko pretiranega glede srbske propagande.

Po Makedoniji zopet vre. Velevlasti zahtevajo od turške vlade, naj bolj pazi na roparske tolpe, sicer bi morale same poseči vmes. — Istotako so Albanci uporni Turkom. Fuad-paša se ni mogel pogoditi z Albanci, ki so se uprli turškim davkom, in je ukazal streljati nanje, ko so zasedli ferizovski kolodvor.

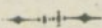
V Arabiji se je vnela sveta vojska v pokrajini Džemen. Guverner prosi vojaške pomoči iz Carigrada.

Španska vojska v Maroku se nadaljuje, a je za Špance težavna, ker morajo braniti 12 oddaljenih postojank. Manjka jim vode, trpe silno žejo, zato je nepovoljno zdravstveno stanje. Kabili so domačih krajev vajeni in zmir napadajo Špance, ki bodo morali veliko žrtvovati za svojo zmago.

Grška in Rumunska sta bila pretrgala diplomatske zveze; ruski poslanik si prizadeva narediti mej njima sporazum.

Mej Kitajsko in Japonsko se je baje sklenila vojaška konvencija. Kitajci se oborožujejo in v nekaterih mestih bojkotirajo Angleže.

V severni Mehiki zeló vre. Cele pokrajine so se pobunile. Vlada pošilja tija vojakov.

Zabavi in pouku.

Le en vinar!

Resnična dogodba.

(Dalje.)

Čudno je gledal drugega jutra gospodar Škof, ko je zapazil v jarku ob svojem vrtu svojega hlapca spati. Izprva kar ni hotel verjeti svojim očem, da bi se Marko tako daleč izpozabil, saj je bil dosedaj vedno pameten in se ni še nikdar napil, še manj tako upijanil, da bi obležal v blatnem jarku. Še-le ko je stopil bližje in pogledal Marka v obraz, se je prepričal, da se ne moti. Pograbila ga je jeza. Sunil je Marka pod rebra, in ko to ni pomagalo, ga je še parkrat prav pošteno bunknil s svojim okovanim četljem.

„A-a-a, kaj pa je, kje pa sem?“ je zazijal Marko in začudeno pogledal gospodarja.

„V jarku, v blatu, pijanec grdi! Da te ni sram se tako nažreti, da obležiš! Živina pozna mero, a ti je ne poznaš! Sram te bodi! Nisem mislil kaj takega od tebe!“

Gospodar se je jezno obrnil in odšel. Marko pa se je še-le sedaj zavedal, kje je pravzaprav in kaj se je sinoči z njim zgodilo. Sram ga je bilo in pokesal se je v svoji duši svojega sinočnega dejanja. Jezno je vzdignil pesti in hotel udariti po Petranovem Francetu, ki je ležal poleg njega in še vedno spal. Toda premislil se je. Vstal je, si stepel blato iz obleke in šel proti domu s trdnim sklepom, da ne gre nikdar več med ono družbo, da se jim ne bo dal nikoli več premotiti.

Gospodar ni spregovoril z njim celi dan nobene besedice. Držal se je černo in zlovoljno in kazal s tem svojo nevoljo. A tudi Marko se je držal kisto celi dan. Pekla ga je vest, ker se je dal tako lahkomišno zapejati, jezilo ga je, da je gospodarja tako razžalil. Pri kosilu in pri večerji je molče zajemal, vsa družina je bila pobita in tiha. In to vse zaradi njega!

Po večerji je nesel Marko kovaču neko verigo v popravo. Sredi pota prihiti za njim Petranov France.

„Bog daj, Marko! Ali že greš?“

„Kam?“ je vprašal Marko.

„I, no, kam drugam, če ne k plesu?“

„K kakemu plesu?“

„Lej ga no, zdaj se bo pa še nevednega delal! Ali se nisva večeraj zmenila, da te bom učil plesati?“

„Mogoče, toda jaz ne grem danes nikamor!“

„Zakaj ne?“

„Zato ker ne! Vem, da bi me zopet radi zvalili v gostilno, kjer bi pili na moje stroške!“

„Ne bodi no baba, Marko! Saj ne gremo v gostilno, res ne, ampak pod našim kozolcem se bova učila! Kovačev Janez ima harmoniko, njega sem naprosil, da je prišel in bo godel, midva se bova pa učila! Če vržeš Janezu par krajcarjev, bo zadovoljen, jaz ne zahtevam ničesar, ker te imam rad in bi zelo rad, da bi se ti kaj naučil, zlasti plesa, ker brez njega itak ne moreš nikamor!“

„Danes nimam časa!“

„E, čas gori, čas doli, če ga nimaš, si ga pa vzemi, saj ti ne more nihče ničesar narediti, če ostaneš kake pol ure zunaj dalj kot po navadi!“

„Hm, hm, pa res ne vem, če bi šel ali ne?“

„Le pojdi le, saj brez plesa pri vojaki sploh ne boš mogel živeti, še na kako višjo stopnjo se ne boš mogel povzpeti, če ne boš znal plesati, ker znajo vsi višji pri vojaki plesati in zelo gledajo nato, da znajo tudi njihovi podložniki! Boš videl, Marko, da boš težko izhajal pri vojaki brez plesa!“

„Kaj res?“

„Le meni verjemi, da je res! Le vprašaj Pačanovega Poldeta, ki je bil tudi pri vojaki, če ni res! Kar pojdi hitro, časa ni več dosti, jesen je pa blizu!“

France je prijel Marka pod pazduho in ga na pol vlekkel k njegovemu kozolcu. Kovačev Janez je že čakal pod kozolcem s harmoniko. Komaj sta dospela, že je zaigral najveselejšo polko, kar jih je znala njegova glavica. Menda so hreščeci, a vabljivi in omamljivi glasovi harmonike Marka tako navdušili, da se je trdno oklenil Franceta in začel plesati.

Šlo je sicer počasi, a šlo je vendar.

„Dosti za danes!“ je čez dve uri vskliknil France ves upehan.

„Naj pa bo!“ je dostavil Marko.

„Jutri nadaljujema! Če bo šlo tako dobro od rok, boš v nedeljo že lahko v gostilni plesal!“

„Res?“ se je začudil Marko.

„Seveda! Kdo bi si mislil, da imaš ti tak talent za ples? Kar naenkrat si znal!“

„Hvala Bogu, bo že šlo, bo že šlo, če Bog da! Lahko noč, France! Hvala ti, da si me učil!“

„Lahko noč, Marko, pa jutri zopet pridi!“

„O, bom, bom, prav gotovo bom prišel!“

„Ha-ha-ha, ta bo še plačeval za pijačo!“ se je zakrohotal France, ko je Marko odšel.

„Bo, bo,“ mu je pritrnil Kovačev Janez.

„Takoj v nedeljo ga bomo pili za njegove dnarce!“

„Seveda! Mudi se mi domu! Lahko noč!“

„Lahko noč! Glej, da prideš zopet jutri!“

„Seveda bom prišel!“

* * *

Ko človek zaide iz pravega pota na kriva pota, gre z njim vedno bolj navzdol, vedno bolj pada in se pogreza v napake in pregrehe. Z Markom se je godilo isto. V začetku mu je vest očitala, da ne dela prav, da je zašel na kriva pota, a premeteni njegovi prijatelji so ga vedno bolj vlekli v pogubo. Dobili so ga sčasoma popolnoma v svoje roke. Ni bilo nedelje, da ne bi bil Marko v gostilni čez polnoč; plesal je in pil in pijanega so tovariši vedno z lahka pregovorili, da je plačal za vse. V začetku mu je zadostoval zaslužek, a ko se je začel vedno bolj in bolj vdajati pijači in plesu, je začel že jemati od gospodarja svoje prejšnje prihranke in jih poganjati po grlu. Z žalostjo je opazoval gospodar to počenjanje svojega prej vedno poštenega in pridnega, a sedaj zapejanega hlapca Marka. Nerad mu je dajal denar, ker je vedel, da bi mu pri vojaki zelo koristil, a dal mu je vseeno, ker je Marko vselej odločno zahteval. Ko pa je čez par mesecev neke nedelje izročil Marku zadnje njegove dnarce, kar jih je imel pri njem zasluženih in shranjenih, ga je vendar na lahko posvaril.

„Ne delaš prav, Marko! Poglej, vse si zapravil, kar si prislužil, vse si zapil; ali bi ne bilo boljše, če bi vse to prihranil? Pri vojaki boš zelo potreboval, pa ne boš ničesar imel!“

V Marku je zavrelo. Kaj skrbi gospodarja, kako bo on živel pri vojaki? Sicer je pa denar njegov, on ga je prislužil, on ga bo tudi zapil, in kaj mu more kdo zato?

„No, kaj praviš k temu?“ je ponovil gospodar.

„Nič! Denar je moj, jaz sem ga prislužil, kaj mi more kdo zato, če ga zapijem, ali pa v vodo vržem?“

„Ze res, Marko, a jaz ti hočem le dobro in te svarim pred onimi tvojimi prijatelji, ki te le zlorablja in slepe!“

„Kdo pravi to? Boljši so kot tisti, ki vam vedno na nos nosijo, koliko zapravim vsako nedeljo, in do kdaj sem v gostilni! Sicer pa opravljam svoja opravila ravno tako točno in vestno kot sem jih prej, ko še nisem hodil po gostilnah! Če pa niste zadovoljni z menoj kar se tiče dela, mi pa lahko službo odpoveste; bom že dobil kje gospodarja, ki mi bo pustil prosto zahajati, kamor bom hotel!“ je govoril Marko kakor ga je naučil Petranov France.

Hudo je zadelo to dobrega gospodarja. Službe Marku ni hotel odpovedati, ker delal je še vedno pridno, a žalostilo ga je, ko je videl, da je Marko že tako daleč zašel, da je vsaka beseda odveč.

„Službe ti ne mislim odpovedati! Le na pravo pot sem te mislil pripeljati; ker pa vidim, da je pri tebi sedaj vsako opominjanje zastonj, vsaka beseda odveč, te bom pustil pri miru! A zapomni si, Marko, da se boš še spomnil mojih opominov, pa bo prepozno, kesal se boš svoje lahkomišljenosti, pa ti ne bo nič pomagalo, klet boš svoje zapeljivce, ti pa se ti bodo smejali in se norčevali iz tebe! Tedaj boš spoznal, da sem ti hotel le dobro! Sedaj pa lahko greš!“

Marko se je obrnil in šel. Klet je čez zobe svojega gospodarja in se jezil na njega, češ, kaj mi more, kdo bo meni zapovedoval? Če mu ne delam zadosti, naj me pa požene, bom se že kje preživel do jeseni.

Vendar se mu je začel na dnu srca vzbujati črv, ki je vznemirjal in grizel Marka že par tednov, odkar je začel njegov prihranek kopneti in se manjšati. Pa ima gospodar le prav, mu je šepetala vest, vsi tvoji vinski bratci so le hinavci in le zato ti tebi prijazni, ker jim daješ za pijačo... Ne bodi baba, kaj ti more kdo, če se vsako nedeljo malo razveseliš in razvedriš? Boš se ti pred kom klanjal? Ha-ha, saj si mož! je Marka zapeljeval zli duh. Nekaj časa se je boril sam s seboj, ali bi šel, ali ne? Hudobni duh je vedno bolj vabil: Ne bodi baba, bodi mož!...

„Ju-u-hu-u-u!“ je zavriskal čez nekaj časa Marko, si potisnil klobuk na desno uho in jo mahnil — v gostilno. Hudobni duh ga je prekanil in slavil svojo popolno zmago.

„Saj nisem baba, da bi doma za pečjo sedel in se tako obotavljal iti v gostilno!“ je mrmral Marko sam zase in se s tem tolažil.

In v gostilni je pil na žive in mrtve. Tisto nedeljo je pogljal s svojimi tovariši po grlu vso svojo gotovino, ves svoj ostanek od zaslužka par let. Ko se je pa po noči pijan vračal domu, je pel polglasno svojo: Kaj nam pa morejo... Nič nam ne morejo... Kdo more meni kaj? Nihče! (Dalje pride.)

Tri avstrijske stoletnice.

II.

L. 1809 se je šlo za obstoj naše Avstrije. Cesar Napoleon je hotel ponižati in vsekako jo podvreči svojemu uplivu. Avstrija je zastonj iskala zaveznikov mej vladarji, vsi so se tresli pred mogočnim Napoleonom, ki dozda še ni bil nikjer premagan. Avstrija se je mogla opirati samo na svoje narode, ki je v stiski nikdar niso zapustili. V tem zaupanju je spomladi l. 1809 napovedala vojsko Francozom. A razmerje vojskine moči mej Francijo in Avstrijo je bilo neugodno za poslednjo.

Bere se, da je francoska armada štela 741 batalijonov pešcev s 545.000 možmi, 95 polkov konjenikov z 72.000 možmi in 25.000 cesarskih gardistov. Poleg tega je bila še armada na Italijanskem in armada zveznih porenskih držav (Rheinbund). Napoleon je razpolagal skupaj z 850.000 mož.

Avstrija je brojila 280.000 pešcev, 36.000 konjenikov, 14.000 topničarjev. Vrhovni poveljnik je bil nadvojvoda Karol. Napoleon je potreboval veliko vojaščine po raznih delih svoje države, osobito na Španskem in Italijanskem. — V resnici sta obe državi na bojišče postavili nekako polovico vojaščine. Avstrija se je nadejala, da Napoleona prehititi, ko še ne bo pripravljen za vojsko, in ko bi bila že začetkom leta udarila na Francoze, bi jih bila narbrž premagala, a ker sama ni bila zadostno pripravljena in je njena armada 110.000 mož še le 10. aprila prestopila reko In in udrila na Bavarsko, meneč, da se jej pridružijo Bavarci in drugi nemški knezi — kar pa se ni zgodilo, je mej tem prihitel

Napoleon iz Pariza ter se postavil na čelo svoji armadi, s katero je Avstrijce potiskal nazaj ter jih slednjič premagal pri Eckmühl blizu Regensburga. Avstrijci so se umikali čez južno Češko nazaj proti Dunaju. A Francozi so jim sledili z veliko naglico ob Donavi naravnost proti Dunaju. Glavno mesto je imelo le slabo posadko, ki se ni mogla vzdržati in je zapustila Dunaj. Dne 13. maja je francoska armada prikorakala v prestolnico avstrijskega cesarstva. Napoleon je svojo armado razpostavil nad Dunajem vedoč, da nadvojvoda Karol hiti s svojo armado od severa prestolnici na pomoč. Tu je prišlo do znamenite bitke pri Aspernu v dnevih 21. in 22. maja.

V prvem članku smo že povedali, da je nadvojvoda Ivan, poveljnik južne armade na Beneškem, imel nalog priti na pomoč glavnemu poveljniku severne armade nadvojvodu Karolu pri Dunaju. Mi že vemo, da je Ivan srečno rešil svojo armado pred Francozi mej Trbižem in Beljakom, žrtvovavši hrabri posadki v Naborjetu in na Predelu — ter korakal čez Koroško in Štajarsko proti Dunaju.

A mej tem se je že odigral bojni ples gori ob Donavi, v katerem je avstrijska armada pod nadvojvodo Karolom slavno premagala dozda nezmagljivega Napoleona.

Severno od Dunaja teče velereka Donava in sicer v raznih odtokih. Na desno proti vzhodu dela obširen otok zvan Lobava. Na tem otoku je imel Napoleon v šotorih svojo vojsko okrog 90.000 mož. Nadvojvoda Karol je štel pod svojimi zastavami do 87.000 vojakov; njegove čete so bile razpostavljene ob glavnih cestah, vodečih na Češko, Moravsko in Ogrsko. V sredi med obema armadama sta bila vasi Aspern in Essling. Dne 20. maja je Napoleon prestopil Donavin rokav proti imenovanima vasema. Na francoski strani je general Massena stal pri Aspernu, general Lannes pri Esslingu, Napoleon s kavalerijo pa v središču. Avstrijci, so pustili, da so Francozi zasedli obe vasi. Še le, ko so Francozi dne 21. maja 32.000 mož vrgli na severni breg Donave, so Avstrijci poskusili naskok. Tisti večer pred usodno bitko nedeljo je nadvojvoda izdal ukaz: „Jutri bo bitka; usoda vsega cesarstva je zavisna od nje. Jaz bom storil svojo dolžnost in pričakujem prav to od vojakov.“ Z nepopisnim veseljem so vojaki sprejeli to povelje.

Tu naj omenjamo, da je v bitvi pri Aspernu sodeloval naš ljubljanski pešpolk št. 17 in sicer z najsijajnim uspehom, kajti že začetkoma pridobi s svojo hrabrostjo vas; še le ko sovražnik dobi pomoč se mora umakniti — a ne za dolgo. Povelje pride, da brigada Vacquant skupno s polkom št. 17 vzame Aspern, „naj velja, kar hoče“. „Vzamemo ga“, odgovore vojaki. Prvi bataljon plane s povešenim bajonetom proti vasi, a grozen strel večino vojakov podere na tla. Sam nadvojvoda Karol prijaha in zakliče omahujočim vojakom: „Srčno naprej za domovino.“ Njegov adjutant knez Reuss se postavi sam na čelo svojemu polku in ko sovražna kroglja usmrti njegovega konja, peš dirja naprej in naš polk pogumno za njim, da se Francozi niso mogli ubraniti naskoku. Vsi poskusi sovražnikovi že v pozni noči jih niso mogli več zapoditi v beg. Drugo jutro so Francozi od Esslinga sem zagnali na središče avstrijske vojske, Napoleon s konjenico in topničarstvom tudi navali, Avstrijci skoro omahujejo — v tem odločilnem trenutku zgrabi nadvojvoda Karol zastavo ter na čelu svojih navdušenih vojakov plane na Francoze, tudi že zelo utrujene, ki se ne morejo več ustavljati, da zapuste Aspern in kmalo tudi Essling. Boj se je končal tako, da je bil Napoleon prvikrat poražen. Junaški avstrijski sinovi so pobili ošabnega francoskega zmagovalca.

Med junaki ljubljanskega pešpolka št. 17 se posebno pohvalno imenujejo: Desetnik Marschner se je vkljub rani prvega dne dal še-le obvezati, ko je bila drugi dan zmaga dobljena. — Prostak Želej se je s skelečo rano prostovoljno dvakrat vdeležil naskoka. — Narednik Reiterer je prvi planil na sovražne nasipe ter se polastil važne postojanke. — Polkovni kapelan Gadola je v najhujšem ognju tolažil ranjene vojake, sam hodil po zdravnike ali pa nosil na hrbtu ranjence iz boja. — Kadet Volužil ni hotel iz prestreljene roke dati zastave, za silo se sam obvezal in še le ko mu je odteklo preveč krvi, jo je izročil častniku. — Istotako sta zastavonosca Reinzer in Stauber vstrajala pri svojem praporu, dok nista bila težko ranjena odnešena iz boja.

Zgodovina pravi, da so Avstrijci zgubili 23.000 mrtvih in ranjenih vojakov, Francozi pa z ujetniki do 44.000 mož. — Premagani Francozi so se umaknili na otok Lobava. Bili so do skrajnosti izmučeni in niso imeli dosti živil. Maršal Marmont

sam v svojih spominih pravi, da je bil položaj Francozov obupen in da bi bila avstrijska armada Francoze lahko uničila. Toda naša zmagovalna vojska se ni ganila. Splošna sodba je, da je avstrijska armada z zmago pri Aspernu pač rešila svojo čast, država pa od te zmage ni imela nobene koristi. Morda ne po krivici se očita nadvojvodi Karolu, da ni izkoristil te zmage, ko je imel Napoleona na otoku Lobavi z vso njegovo vojsko in ko so temu bile tudi ladije razdejjane.

Tako pa sta si vojski — francoska in avstrijska — stali nasproti in se pripravljali na odločilen boj — ki se je končal dne 6. julija pri Wagramu s porazom Avstrijcev, vsled česar je Avstrija odstopila Napoleonu naše kraje, kakor smo že opisali v prvem članku. — Stoletnico slavne zmage pri Aspernu so slovesno obhajali 21. in 22. maja v navzočnosti cesarjevi na Dunaju in pri Aspernu.

Dopisi.

Ajdovec, 23. avg. — Preteklo nedeljo popoldne je pasel pastir posestnika Alojzija Jarc iz Vel. Lipovca živino na paši. Naenkrat planeta iz hoste dva neznana mu človeka in začeta odganjati živino. Pastir se protivi; a onadva ga vržeta na tla in odideta z živino. Ves preplašen prihiti povedat pastir ta žalostni dogodek svojemu gospodarju, ki odide z nekaterimi sosedi za živino. Dojdejo jo že daleč proč od doma, a lopova sta se skrila.

Ali je bila to nagajivost ali zločin, se še ne ve, vsekako bi pa bila taka šala ob času, ko so vsled požara vsi ljudje še v strahu, prav nevmestna. Ljudje so še bolj razburjeni in čuvajo celo noč na vasi.

V zadnjem času je zginilo nekemu posestniku več kuretnine in neki samici kar dvanajst domačih zajcev. Pač je to predrzna lisica, a zlobni jeziki trde, da je bila bržkone to taka lisica, ki hodi v hlačah okoli.

Zatičina. Dne 20. avgusta obhaja katol. cerkev praznik sv. Bernarda, opata in cerkvenega učenika. Ker je en ustanovnik reda Cistercijskega ali „belih menihov“, se ta dan po njihovih samostanskih cerkvah prav praznično goduje. A v naši opatijski cerkvi se zadnje dve leti ni vršila ta slavnost; lani ne, ko je bila nevarna bolezen obiskala milost. gospoda opata Gerarda, predlani pa, ko je tu okrog razsajala kužna bolezen. Tem slovesne smo praznovali god sv. Bernarda letos. O poludesetih je g. arhidijakon tega okraja preč. stolni kanonik Tomo Kajdiž proslavljal na leci čednosti sv. Bernarda. Na to je pontificiral mil. g. prošt ljubljanski Janez Sajevec. Kdor hoče slišati pravilno koralno petje, naj se kak večji praznik potruži v Stičino. Služba Božja s tako častitljivimi obredi, katere preveva vzvišeno petje, podpirano s pravilnim orgljanjem, mora najti odmev v še tako mrzlem srcu. Ali pa večglasni „Magnificat“ v pontifikalnih večernicah — to ti doni kakor z nebeskih višav! — Stranski vdeleženci pa niso občudovali umetnosti samo pri cerkvenih opravilih in paramentih, ampak tudi v samostanu, ki se je pod smotrenim vodstvom o. priorja to je sedanjega g. prelata čisto prenovil. Nekdanjo prelatovo sprejemno dvorano je pre naredil v kapelo, slogu primerno, prav umetno, kar se tiče slikarije stenske, slikanih oken, menze. Stara vrata z udelanimi cveticami in podobami so zdaj pravi kras in dokaz nekdanjega umetnega mizarstva. Prelatura kot stanovanje opatovo je že dovršena v prvem traktu od glavnega uhoda na levo. V drugem nadstropju pa se pripravljajo prostori za goste. Kot prvi so bili gostoljubnosti deležni topničarski častniki, ki so se vračali uprav dne 20. avgusta iz strelnih vaj pri Krškem. Isti dan pa je bil tudi običajni semenj; ni čuda, da je bilo prav živo v Zatičini. Pravijo, da se je odpejalo 28 vagonov živine v druge kraje — torej je bila tudi kupčija dokaj živahna.

Iz Šent Jerneja. Upam, da „Dol. Novice“ ne bodo nevoljne, ako jim zopet nekoliko sporočim o našem novem Lurdu. Vaš izvestitelj je bil dne 19. avgusta sam ondi z veleč. gosp. domačim župnikom Antonom Lesjak. Ob tej priliki je zmeril ključavničar Pirkovič prostor, da bo naredil primerno železno ograjo nad studencem. Iz te okoliščine sem sklepal, da se je g. župnik zavzel za to zadevo in da hoče zanaprej oskrbovati ta kraj, ki si ga je nebeska Kraljica izbrala, da hoče vernim svojim otrokom skazovati posebne milosti. Vem, da ne smem in tudi nočem segati v pravice sv. cerkve, oziroma za to poklicane duhovske oblasti, jaz le beležim to, kar sem sam videl in kar so mi verodostojni ljudje potrdili.

Na tablici se čita pismena zahvala B. M. D., ki jo je za podeljeno telesno zdravje tu izročil Banič iz Vrhpolja. Zelja ljudstva je le, da bi se tam kmalo sezidala kapelica, v kateri naj bi sv. Oče papež Pij X. s posredovanjem preč. knezoškofijstva dovolili maševati, in sv. odpustke podeliti. Za zgradbo cerkvice bi se materijala že kmalo dobilo, kajti en goreč pobožen mož je pisavcu teh vrstic zagotovil, da on podari zastoj ves les za streho itd. — Naj se mili darovi, le skrbno nabirajo, in koristno ter plodonosno porabijo. — Blagovolite objaviti še nastopni slučaj: Bolna oseba je pustila dne 2. avgusta t. l. pri Materi Božji v Lurdu v Rakovniku dve birglji s tem-le besedilom:

Sem bila zadnjikrat v Rakovniku v Novem Lurdu z birgljami, ker sem tudi mnogo in mnogokrat šla prosit lurško Mater Božjo za zdravje in pomoč v moji bolezni. Ko sem prišla 27. julija 1909 zvečer domov že kasno, sem težko hodila in na obe birglji se opirala, da sem imela med rokami črne mehurje.

Od velikega hodenja in vpiranja birgelj sem bila vsa utrujena. Ko domov pridem, mi pade birglja na zemljo, in sem počela brez nje hoditi. Z veseljem sem klicala mojo mater, da me naj pogledajo, kako jaz hodim. Z velikim začudenjem me veselo pogledajo in se strme začudijo mojemu hodenju, ker nisem hodila brez birgelj od 3. do 21. leta 1909.

Zahvaljujem se lurdski Materi Božji v Novem Lurdu pri Šent Jerneju. — Terezija Klemenčič iz Malih Vodenic.

Tako je na teh dveh birgljah na listku zapisano. To resnico so potrdili ljudje in tudi veleč. g. župnik Pavlič v Kostanjevici.

Zagorje ob Savi. — Občinske volitve so že v drugič razpisane na 1. in 2. septembra. — Volilni boj obeta biti zelo hud, ker socialno demokratska stranka strastno agitira za svoje kandidate. — Kakor vse kaže, bodo zmagali v tretjem razredu zopet socialisti, ker se sl. ljud. stranka in liberalci ne morejo zjediniti. — Skupno lahko zmagate obe stranki socialce. Upajmo, da se spor še o pravem času poravna.

Ljubimec tat. Nedaleč od Zagorja v vasi Repnik, je prišel obiskat nek mlad strojnik svoje dekletke — stari oče dekleta, hoteč se pobahati, pokaže ljubimcu mošnjček z denarjem — ta je pa hitro pozneje izrabil priložnost in zmuznil iz mošnjčka 180 K ter se poslovil, hoteč se odpeljati v Ljubljano. — Toda že na kolodvoru v Zagorju ga je doletela roka pravice — moral je namesto v Ljubljano v zapor v Litijo. Ubogo dekletke pa menda sedaj pretaka grenke solze.

Ljubljana. Kdor je dne 20. avg. in naslednje dni iz Dolenjskega prišel v Ljubljano ter stopal po Karlovski cesti mimo sv. Jakoba, je zapazil mnogoštevilne črne zastave, ki so plapolale raz hiše po šentjakovski fari. Izvedel je, da je ta župnija izgubila svojega duh. pastirja prelata Janeza Nep. Rozmana. Ranjki gospod ni bil sicer rodом Dolenjec, vendar naj „Dol. Novice“ omenijo njegovo smrt, ker je po svojem pastirovanju znan tudi po vsem Dolenjskem.

Prelat Rozman je bil rojen v Godoviču na Notranjskem l. 1832, je letos na spomlad stopil že v 78. leto. — Po izvrstno dovršenih studijah je bil poslan na Dolenjsko v prvo službo v mesto Kočevje, kjer je kot šolski vodja in kapelan izborno deloval od l. 1857 do 1861 polna štiri leta. Goreč mlad duhovnik, izvrstni katehet, izboren popularen govornik si je pridobil tu srca mladih in starih, kjer se ga še zdaj čez polstoletja mnogi hvaležno spominjajo. A tudi Rozman se je z veseljem spominjal onih let ter jih štel mej najlepše svojega življenja. Le nerad se je ločil iz Kočevja, ko so ga višji poklicali k sv. Jakobu v Ljubljano, kjer je prevzel jednako pastirovanje ter bil na nekdanji ljudski šoli pri sv. Jakobu tudi osem let šolski vodja, dok se po novem šolskem zakonu ni vodstvo izročilo svetnim učiteljem. Z izbornimi učitelji iz nekdanje tako zvane stare šole: Prapotnik, Raketelj, Močnik, Belar je dosegel lepe uspehe, in marsikateri gospod zdaj v uplivenih službah se še hvaležno spominja teh svojih učiteljev, ki so z globoko versko prepričanostjo in ljubeznijo mladež vzgajali za zveste sinove matere Slovenije. Dvajset let je pozneje kot samostojen katehet deloval pri šoli in marsikateri dolenjski deček je ukaželjno poslušal njegove mikavne razlage verskih resnic. A poleg tega svojega trudapolnega posla je nepretrgano pomagal v pastirovanju pri sv. Jakobu. Ko je bila l. 1881 vsled smrti mestnega župnika Koestl fara izpraznena, je bil le en glas, naj mu bode Rozman naslednik. In zdaj je še intenzivniše delal in živel za svojo župnijo. Kdor ve, kako mlačno je bilo pred polstoletjem prejemanje sv. zakramentov tudi po mestih in je primerja s sedanjim, mora se vprašati, odkod taka sprememba. Kar se tiče

šentjakobske fare, gre največja zasluga pokojnemu Rozmanu. Njegova spovednica je dan na dan, zjutraj in zvečer imela obiskovalce. Koliko tisočev Dolenjcev, boravečih vsled opravkov v Ljubljani, je iskalo ondi dušne tolažbe in kreposti. — Vedoč, da lepa cerkev vleče vernike k obisku, je začel s prenovljenjem te hiše božje že l. 1883 za cesarjev prihod, a temeljito prenovljenje znotraj in zunaj je bilo dovršeno l. 1886 ter venčano s slovesnim posvečenjem v radost šentjakobskega oddelka. A prišel je nesrečni potres l. 1895 ki je znatno poškodoval to tako umetno cerkev. Treba je bilo podreti oba zvonika in zidati nov stolp z novimi zvonovi. Koliko zopet truda in skrbi — in glavno: odkod denar? Potresna podpora ni zadostovala — toraj trkati zopet na duri in srca blagih dobrotnikov. Uprav čudovito je, da je mogel naprositi toliko in toliko tisočev. A dajali so, da ni vedela le-vica kar je dala desnica. Zapisano je v bukvah življenja.

Treba je bilo še novega župnišča, kajti staro po potresu razrahljano je bilo uprav sramota za mesto. Ko so se merodajni faktorji ojunacili, prišlo je slednjič venderle do te prepotrebne stavbe, ki je bila lansko leto izročena v porabo.

Prelat Rozman je bil vzgled nesebičnosti in požrtvovalnosti. Vsi ubogi vedo, koga so zgubili. Sodeloval je skoro pri vseh krščansko-socijalnih društvih, če ne kot odbornik ali načelnik, pa vsaj z običajnim prispevkom. Kjer se gre za čast Božjo in povzdigo našega naroda, je Rozman gmotno ali moralno podpiral. — Da se je Ljubljana otresla nemškutarske nadvlade, pripomogel je tudi on, ki je imel v svojih župljanih toliko zaslo-mbo. Someščani so ga poslali tudi v mestni zbor. In glejte slučaj, kot odbornika sta vstric sedela z dr. Tavčarjem, ki se je lahko prepričal, da se da z duhovniki sodelovati, ako — no — se liberalci ne zadirajo v versko-cerkvene zadeve, ki so slovenskemu ljudstvu svete. O, marsikateri se šopiri okoli mestne hiše, ki je po uplivu duhovstva zlezel vanjo! V zahvalo so vrgli duhovščino ven in jo sramotili. Kako se varajo meneč, da je to napredek bele Ljubljane, ki mora ostati središče katoliškega naroda slovenskega!

Pred dvema letoma je bil prelat Rozman odločen, da on kot zlatomašnik vpelje svojega sošolca msgr. Antona Petrlina, župnika v Šmihelu pri Novem mestu, kot zlatomašnika pred Gospodov oltar v njegovi župni cerkvi. A par tednov poprej Rozmana zadene kap in ga položi na bolniško posteljo. Od tedaj se ni več okrepljal, hiral je bolj ali manj. Za pastirovanje ni bil več, ker ga je zapuščal tudi spomin.

Njegovo plodonosno delovanje je našlo priznanje na najvišjih mestih — cesar ga je odlikoval s Fran Josipovim redom, pa- pež pa z najvišjim dostojanstvom, ki se deli nižji duhovščini, apostolskega protonotarja in prelata s pravico škofovskih insignij. Iskal ni časti, a došla mu je vsled njegovega dela in trudoljubi-vosti. Večkrat je rekel svojim duh. sobratom: Tukaj delajmo — tam bomo počivali!

Tako si je pridobil tudi ljubezen svojih ovčic — pravi pa- stir svoji čredi, za katero se je popolnoma žrtvoval. Ni čuda, da ga je ogromna množica spremila h grobu. Če je bila l. 1906 njegova zlata maša cenit njegovega slavlja, osobito v župnji šentjakobski, je bil v nedeljo njegov pogreb dično slovo od šentjakobskega vero in dom. Sam presvetli knezoškof je rakvo blagoslovil v cerkvi, a inful. prošt J. Sajevec jo spremil do groba. Iz vse dežele so prihitali h pogrebu njegovi čestilci. Iz Dolenjske smo zapazili g. opata iz Zatičine in kanonika Žlo-garja iz Novega mesta, njegovega dolgoletnega sotrudnika.

Blaga duša, počivaj v miru!

Belokranjski glasnik.

Katol. slov. izobraževalno društvo v Črnomlju deluje prav izborna. Skoro vsako nedeljo se vrši redno predavanje, tako o ustavi (3 ure, predaval č. g. Kubinek), o zgodovini slovanskih narodov v prvi polovici 19. stoletja s posebnim ozirom na iliri-zem (4 ure, predaval g. cand. iur. Malnerič), o alkoholu in zdrž- nosti (2 uri, predaval isti), v nedeljo se vrši zopet predavanje: o domačih obrtih v Beli Krajini (predava g. Malnerič). Društve- niki so napravili letos tudi en skupni izlet na Rožanec, kjer so jim bili vrli Rožančanje postavili slavoloke; dne 5. septembra pa se vrši ustanovitev belokranjskega Orla z javno telovadbo, dra- matično predstavo, s petjem in godbo.

Sestanek katoliško-narodnega belokranjskega dijaštva se vrši dné 5. septembra. Tovariši, udeležite se ga polnoštevilno. Če bo mogoče, napravimo drugi dan skupen izlet v Karlovec.

Domače novice.

Osemdesetletnica. Prečastiti gosp. kanonik-zlatomašnik Fran Ser. Povše je dne 24. avgusta izpolnil osemdesetletnico svo- jega življenja. Njegovih kolegov živi še nekoliko mlajši mil. g. stolni prošt Iv. Sajevec, morda sta oba še edina narodna gardista iz l. 1848. Oba še na svojih odličnih mestih čvrsto delujeta. Ka- teri obiskovalec kapiteljske cerkve ne pozna kot čebelico mar- ljivega g. kanonika Povšeta? V tej visoki starosti izvršuje z veseljem vse posle duhovnega pastirstva in druge zadeve, ki se odtegujejo javnosti. Ni čuda, da ga vse čisla, kar ga pozna. Tudi na višjem mestu je njegova trudaljubivost našla priznanje; saj je ob zadnjem cesarskem jubileju tudi on bil med odlikovanci. Njegova zvesta prsa diči vitežki križ Fran Josipovega reda, a že prej je imel kolajno za 40letno zvesto službovanje. — Da so se ga ob tej priliki spominjali njegovi sedanji kolegi, je pač umevno, a tudi od drugod so dospеле čestitke. Tako so iz Ljub- ljane poslali voščila presvetli knezoškof, mil. gg. stolni prošt Sa- jevec in stolni dekan Kolar, mil. g. generalni vikar Flis itd. Z Ježice, kjer je g. kanonik prej župnikoval, je dospela prigodnica pesnika Sardenka, ki jo tu objavimo:

Na praznik svetega Jerneja
desetkrat osem mine let,
odkar v Trebelnem je prijaznem
prineslo rojstvo Vas na svet.

Naj solnce sreče se Vam smeja
še novih zdravih let deset.
A zadnji dan pa v svetem raju
praznujete novo rojstvo spet.

Tudi „Novice“ se pridružijo tej čestitki našega odličnega dolenjskega rojaka.

Sole v Novem mestu. Tuk. gimnazija bo imela v šolskem letu 1909/10 dve paralelki in sicer I. in II. razred; deška šola se preseli s štirimi razredi iz gimnazijskega poslopja v one pro- store franciškanskega samostana, kjer je bil nekdanj klerikat; prostori se prav moderno ravnokar vrejujejo s posebnim vhodom od zunaj tako, kakor šolska higijena dandanes zahteva. Čč. oo. franciškonom gre za to naklonjenost in požrtvovalnost najlepša zahvala šolskih oblasti, ker brez te dobrohotnosti bi ne le gim- nazija, ampak tudi deška šola v največjo zadrego prišla. Upajmo, da se bo finančni minister, ko bo o naših šolskih poslopih dobro podučen, vendar dal omehčiti, da bo še potrebnih 54.000 kron za novo gimnazijsko poslopje vsaj v dveh obrokah dovolil. Novo gimnazijsko poslopje se mora prihodnjo spomlad začeti graditi; to zahteva šolska higijena. Dolenjsko je bilo dovolj dolgo zane- marjeno. Merodajni činitelji naj zahtevajo z vso odločnostjo to, kar drugodi že davno imajo.

Za cesarice Elizabete bolnico so darovali: Tvrška Ur- banc v Ljubljani prekrasen tepih za kapelico sv. Elizabete; g. urar in juvelir F. Čuden v Ljubljani lepo stensko barok-uro; č. g. stolni vikar I. Potokar 10 kron.

Shod v Šmihelu pri Novem mestu. Drugo nedeljo (5. sept.) priredi „Kmečka zveza“ shod v Šmihelu v dvorani za celo novomeško okolico. Na shodu poroča med drugimi tudi naš do- mačin deželni odbornik prof. Evgen Jarc. Gospodu so dobro znane razmere okoli Novega mesta, zato pridite v najobilnejšem številu iz vseh župnij na shod in povejte tu naravnost g. dež. odborniku svoje prošnje in želje, ki teže vaša srca.

Seja „Kmečke zveze“ se vrši prihodnji torek (31. t. m.) v kandijski posojilnici ob 2. popoldne. Gg. odborniki se s tem obveščajo, posebnih naznanil se ne bo doposlalo.

Ze napovedani izlet na Gorjence k sv. Miklavžu se vrši drugo nedeljo (5. sept.) Izleta se udeleže sosedna društva; po- vabljena je torej pred vsem mladež zbrana po društvih, dijaki in vsi, ki se zanimajo za društveno življenje in jih veseli krasen razgled raz Gorjancev. Društveniki, dijaki, agitirajte med to- variši za obilno udeležbo. Dokažimo, da mladina dolenjska in belokranjska ne spi. Natanjnejši spored prinesejo prihodnje „Dolenjske Novice“ in „Domoljub“. Belokranjci in Dolenjci dne 5. septembra na Gorjance!

Slovstvo. Zvezna Trgovina v Celju je izdala sledeče knjige: I. Naš Dom obsega dve pripovedi: Zadnji grof celjski in Iskalci dveh biserov na otoku sv. Duha. Povesti ste dobri: Osobito prva, ki nas seznanja o zgodovini zadnjega celj- skega grofa. Knjižica se toplo priporoča. — II. Pod cesarjem Franc Jožefom I. Knjižica obsega kratke zgodovinske obrise o našem cesarju. Vidi se, da so to bili časniki članki, a zdaj zbrani v celoto. Vendar pa ne dosega ta spis prejšnjih knjižic, izdanih o zadnjih jubilejih cesarjevih. A kdor se peča s politiko, najde v njej razne zanimivosti. III. Posebno dobro došla bo knji- žica: „Madeži in snaženje“ gospodinjam, ki se veliko pečajo sè snaženjem obleke. Cena 1 krono.

Gospodarske drobtine.

— **Oddaja plemenskih bikov.** Deželni odbor kranjski bo to jesen oddajal po znižani ceni plemenske bika pingavskega, simentalškega in sivlega, oziroma rjavega plemena muredolskega, montafonskega in algajskega roda. Živinorejske zadruge vdobijo bika za polovično ceno, zasebniki in občine pa za tretjino nakupne cene. Deželni odbor plača nadalje vse prevozne stroške za plemenske bika, če se isti nabavijo izven dežele in potnino odposlancu vsake zadruge, ako se vdeleži nakupa. — Kdor hoče pod gornjimi pogoji dobiti plemenskega bika, mora se zavezati z reverzom, da bo bika toliko časa redil za pleme, dokler bo isti v to sposoben. — Živinorejskim zadrugam, ki si hočejo nabaviti plemenskih krav, povrne deželni odbor vožnino za krave in potne stroške odposlancu vsake zadruge. — Prošnje je vlagati do 15. septembra 1909 pri deželnem odboru v Ljubljani. Pozneje deželni odbor letos ne bo delil bikov po znižani ceni.

— **Ustanovni shod vinske zadruge v Metliki in v Semiču.** Zadnje nedeljo sta se vršila dva shoda belokranjskih vinogradnikov in sicer v Semiču in v Metliki. Udeležilo se je obeh shodov veliko število vinogradnikov, ki so nazadnje izvolili osnovalni odbor za ustanovitev zadruge v Metliki. Ustanovni shod metliške zadruge se ima vršiti na praznik 8. septembra. V Semiču se ima pa osnovalni odbor pred vsem posvetovati, ali naj se osnuje v Semiču samostojna zadruga ali naj se semiška okolica pridruži metliški zadrugi. V tem slučaju se ima zadruga klet napraviti seveda tudi v Semiču.

— **Belokranjska vinarska in sadjarska zadruga v Metliki.** V Metliki obstoji že ena vinarska zadruga, ki je registrirana pod zgorajnim imenom. Ker ni pričakovati, da bi metliška okolica pristopila k tej zadrugi zaradi njenih pravil, ki se ne ujemajo z onimi deželne vinske zadruge, bo najbolje, da se oklenejo vsi zadruge, ki bo v zvezi z deželno vinarsko zadrugo v Ljubljani in da se osnuje zadruga na najširši gospodarski podlagi.

— **Popaljen krompir.** Letos je po Belokranjskem in drugih dolenskih krajih močno nastopila krompirjeva bolezen, ki je v kratkem času popalila vso cimo, tako da je krompir že čisto suh. Ta bolezen je krompirjeva plesenj ali peronospora in se loči v tem od pegavosti krompirjevega listja, da se bolj hitro širi in lahko v najkrajšem času popali krompirjevko. Okrog črnih lis na listih se pri tej bolezni prav lahko opazuje plesenj, ki razjeda liste in jih suši. Proti krompirjevi peronospori pomaga edino škropljenje kakor pri trti.

— **Dolenjskega vina** je še dosti dobiti in po nizki ceni. Kako lahko bi se ga kaj več prodalo na Gorenjsko in druge kraje, ko bi se kaj več storilo za povzdigo trgovine. Tako se pa godi, da točijo po Gorenjskem ponarejen cviček, dočim moramo Dolenjci svoje pristno vino sami piti. Dobre vinske letine so le deloma krive tej prikazni, glavni vzrok tiči v tem, ker nimamo nobene trgovine in ker se ni v tem oziru dosedaj nič storilo. Vsak le pričakuje kupca pred zidanico, dočim imajo drugi kraji potnike, ki vsiljujejo svoja vina in ki ga zlasti po Gorenjskem mnogo prodajo.

— **Ogrska in hrvaška vina po Gorenjskem.** Na Gorenjskem se ne točijo samo dolenjska (mešana), vipavska, goriška in italijanska vina, ampak tudi hrovaška in celo ogrska. Vse to dela vinska trgovina, ki je povsod bolj razvita kakor na Dolenjskem. Mnoga vina se iztoči na Gorenjskem pod imenom dolenjskega vina. Gotovo je dosti pravega Dolenjca vmes, ali veliko se iztoči tudi rudečega vina, ki nima ne kapljice „Dolenjca“. Vse to se godi spričo nove postave, mi pa tarnamo, da ne gre vino v prodaj in ga točimo pod vejo. Edino zadruga organizacija nam more pomagati polagoma iz tega v resnici pomilovanja vrednega položaja.

— **Letošnja vinska letina** bo po naših krajih zopet bogata. Trta bo dobro obrodila. Kakovost pridelka utegne biti pa letos ob ugodnem jesenskem vremenu tudi dobra. Grozdje je zdravo in se lepo razvija. Želeti je tedaj le dolge in gorke jeseni, da nam grozdje popolnoma dozori. Vinogradnike same pa opozarjamo, da se ne prenačijo letos s trgatvijo. Prav letos bo treba čakati, da nam grozdje dobro dozori.

— **Plesniva vinska posoda.** Pri nas je navada, da se shranjujejo sodi brez vsakega zveplanja. Rado se zgodi v tem slučaju, da nam sod splesni, posebno če leži na vlažnem prostoru. V takem sodu dobi vino dušec in ni za prodajo. Ker se vsako leto veliko vina na ta način pokvari, je treba plesnive sode skrbno očistiti, predno jih rabimo. Bela plesnoba se da odstraniti, ako se je pa zajedla v sod rumena plesnoba, pa taka posoda ni več za rabo. —

Ameriški novičar.

= „Ave Marija“ objavlja: Zaupni možje družbe sv. Rafaela, na katere se naj naši slovenski izseljenci obračajo na potu v Ameriko za svet in za pomoč v nezgodah ali v stiskah:

Odbor „Družbe sv. Rafaela“ v New Yorku:

Pokrovitelj: Mil. g. škof Jakob Trobec, St. Cloud, Minn.
 Častni predsednik: Veleč. Mongr. J. F. Buh, Ely, Minn.
 Predsednik: Č. g. Jos. Tomšič, Box 11, Forest City, Pa.
 Podpredsednik: G. Anton Stucin, 1254 New York Ave., Rosenbank, S. I. N. Y.
 Blagajnik: G. Valentin Vavpotič, 424 E. 9th St., New York.
 Tajnik: P. Kazimir Zakrajšek, 135 E. 2nd St., New York.
 Računski tajnik: G. Alojz Češarek, 59 Union Ave., Brooklyn, New York.
 Zapisnikar: G. Anton Podgornik, 29 Stagg St. Brooklyn, N. Y.
 Nadzorni odborniki: G. Avgust Jakopič, 160 E. 80th St., N. Y.
 G. Frank Tassoti, 125 Manhattan Ave., Brooklyn.
 G. Alojz Erhatic, 37 Stagg St., Brooklyn, N. Y.
 G. Ivan Bučar, 329 E. 9th St., New York.
 G. Peter Vogrič, 799 Flushing Ave., Brooklyn, N. Y.
 G. Stefan Erhatic, 402 So. 5th St., Brooklyn, N. Y.
 G. Henrik Derganc, 402 So. 5th St. Brooklyn, N. Y.

Odbor slovenske podružnice „Družbe sv. Rafaela“ v Ljubljani:

Predsednik: Dr. Vladislav Pegan, odvetnik, deželni poslanec in odbornik v Ljubljani.
 I. Podpredsednik: Č. g. Janez Kalan, župnik, urednik „Bogoljuba“ v Ljubljani, 7 Stara Pravda.
 Tajnik: G. Fran Kristan, deželni nadoficijal.
 Tajnika namestnik: G. Jernej Erman, deželni oficijal.
 Blagajnik: G. Alojzij Kocmur, odvetniški solicitor.
 Blagajnika namestnik: Ivan Černič, posestnik in zavarovalnični potnik, — vsi v Ljubljani.
 Odborniki: Dr. Janez Ev. Krek, državni poslanec, profesor v Ljubljani, g. Josip Gostinčar, državni poslanec, oba obenem odposlanca za centralo na Dunaju.
 Dr. Ivan Janežič, profesor bogoslovja.
 G. Viljem Gašperin, župnik v pokoju.
 G. Mihael Moškerc, urednik „Slovenca“.
 Dr. Ferdo Čekal, kanonik, vsi v Ljubljani.

Zunanji člani odbora:

II. Podpredsednik: Č. g. Ivan Tul, mestni kaplan v Trstu pri sv. Antonu Novem (za Trst in Primorje).
 Odbornika: G. Grafenauer Fran, drž. poslanec (za Koroško).
 G. Fran Kremžar, urednik „Gorice“ v Gorici (za Goriško).
 Namestniki: G. Anton Čok, kaplan v Trstu pri sv. Ivanu.
 G. Ivan Podlesnik, učitelj na slov. trgovski šoli v Ljubljani.
 G. Fran Demšar, državni in deželni poslanec Selce.
 G. Gjuro Rašica, ravnatelj „Združne Zveze“ v Ljubljani.
 G. Ant. Martinc, blag. „Vzajemnega podp. društva“ v Ljubljani.
 G. Peter Martelič, podjetnik in posestnik v Ljubljani.

Franc Kristan, m. p., t. č. tajnik.

Noben izseljenec naj ne zamudi si vzeti pri teh zaupnikih priporočilnega listka in našega družbenega znaka. V mnogih stiskah mu bo v pomoč.

V Trstu je zaupnik družbe g. Alexander Piasecki, Via Giacinto 6, III.; Dunaj č. g. Franc Unterhofer, XVI. Stefanieplatz Nr. 8.; Reka (Fiume) Alban Simchen, profesor verouka Via della Salute 21; Amsterdam: Eduard Huf, Nieuwenedyk 215; Antwerpen: H. Vorwig No. 2 rue de l'Offrande; Bremen: Pastor Prachar, Falkenstrasse 49 (Kapelica sv. Rafaela); Bremerhaven: Pastor Knue Uenerstrasse 27; Genua: Sac. F. Schiaffino, Parocco a S. Macellino; Hamburg: 1. Theodor Meyenberg, Grosse Reichstrasse 52; Havre: Abbe Turobin, Rue Doubet 3; Konstantinopol: Lazaristi St. Gregor Galata; London: Rev. A. Mueller, 47 Union Street Whitechapel; Rotterdam: H. Pott, Burgemeester Hoffmannsplein 41 (Feyenoord); Neapel: župnik dr. M. Toll, S. Maria dell'Anima, Parco Margherita.

Za Združene države: Družba sv. Rafaela v New Yorku, 135 E. Second Street. Ta družba pa ima svoje zastopnike: Forest City, Pa.: G. Louis Zaverl, Box 374, Forest City, Pa. Cleveland, O.: G. Ivan Lah, 6030 St. Clair Ave., N. E., Cleveland, O. Bridgeport, O.: G. Anton Hočevar, R. F. D. No. 2., Box 11^{1/2}, Bridgeport, O.

Ely, Minn.: G. J. J. Peshell, Box 165, Ely, Minn.
 Kansas: Rev. Josip Kompare, slov. župnik; 515 Ohio St. Kansas City, Kans.
 Pueblo, Colo.: Rev. V. Ciril Zupan, O. S. B., slov. župnik; 806 E. B. Street, Pueblo, Colo.
 Helena, Mont.: G. Anton Šega, Box 23, Helena, Mont.

Na te zaupne može Družbe sv. Rafaela se morejo vsi rojaki z zaupanjem obračati za svet in za pomoč v vseh izseljeniških zadevah. Ako se nameravajo seliti v te države ali kraje, pa želijo imeti dober svet, ali ako pridejo v te kraje, pa nimajo nikogar, da bi se nanj obrnili za svet in pomoč, naj se slobodno obrnejo na te zaupne može. Kolikor bo v njih moči, jim bodo pomagail.

— **Winter Quarters, Utah.** Tu je dohitela nesreča rojaka Ivana Kukarja, ki je bil doma iz vasi Brezov Reber blizu Semiča na Kranjskem. V rovu, v katerem je bil zaposlen, utrgal se je nad njim precejšnji kamen in ga zadel ravno na glavo, tako, da je po preteku pol ure izdihnil. Pokojnik je bival že precej dolgo v Ameriki in je bil star 39 let. Za njim žaluje vdova in petero otrok, od katerih so trije še nedorasli. Bil je član društva sv. Barbare, spadajoče k J. S. K. Jednoti v Aspen, Colo. Nekaj rojakov, ki so slučajno člani istega društva in bivajo sedaj tu, oskrbelo je vse potrebno glede pogreba in straže. Pogreb se je vršil 21. julija popoldne in je bil za naše razmere uprav krasen. Udeležilo se ga je tudi društvo sv. Barbare štef. 44, spadajoče v Forest City, Pa., in društvo Sava od S. N. P. J., obe z društvenimi znaki.

— **Steeltou, Pa.** Slovenci imajo tu podporno društvo sv. Jurija, ki izkaže letnega preostanka nad 1000 dolarjev. Dne 25. julija je imelo običajno sejo. A čudno, prišli so v dvorano Hrvatje ter zahtevali, da jih naj sprejmejo za ude. Izvedelo se je, da je hrv. župnik Ilija svojim ljudem nasvetoval pristop v društvo, da bi ga tako dobili v svoje roke. A slovenski župnik Ažbe je to nakano spregledal in držč se društvenih pravil tudi prepričal nakano Hrvatov. Teh postopanje je tem bolj čudno, ker imajo itak več svojih podpornih društev; le naj si jih pravilno vodijo, pa bo prav zanje in za nas. Hrvati nahujskani bi nas bili skoro napadli — a zabranila je policija.

— **Virden, Ill.** Poročati imam žalostno novico o smrti rojaka Franc Kastelca. Lansko jesen se je podal od nas drugam in od tam spet v drugo mesto, a čez nekaj mesecev je prišel zopet nazaj. Delal je nekaj časa, potem je začel tožiti, da je bolan, da ne more delati. Prišel nas je večkrat obiskat, tako tudi zadnji dan, ko je govoril, kakor da se mu um omrača, da mora iti kam proč od tukaj, da gre v St. Louis, da se bo pustil kam poslati itd. Mislili smo, da se šali. Ali res je šel v St. Louis, Mo. Čez en teden je prišla brzozavka, da je Fr. Kastelec mrtev v St. Louisu. Unija je precej poslala 6 mož v St. Louis pogledat, kako je s pokojnikom. Izvedeli so, da so ga našli zunaj mesta v nekem samotnem parku z glavo prestreljeno. Sodi se, da je moral smrt storiti okoli dne 5. julija. Našli so pri njem 3 dolarje in uro. Ne ve se, ali je bil izvršen zločin ali pa samoumor. Pokojni je bil doma iz Strej blizo Podgabra, fara Št. Vid, Dol. Bil je vdovec, star čez 50 let.

Raznoterosti.

* **Nereelna kupčija.** Trgovska in obrtniška zbornica v Krakovu naznanja trgovski in obrtniški zbornici v Lubljani naslednje: „V zadnjem času se objavljajo večinoma v zunanjih dnevnikih naznanila iz Krakova o nakupih obuval po izredno nizki ceni. Z vabljuvimi napisi, n. pr. „okazijski kup“ „razprodaja“ „4 pare čevljev za 5 rubljev“ i. dr. se ponujajo čevlji po nenavadno nizkih cenah, daleko pod navadnimi tržnimi cenami. Oznanilo ima tudi pripomnjo, da se neugajajoče blago brez težav nazaj vzame in kupnina vrne. Kakor je krakovska trgovska zbornica imela priliko dognati, gre se v največ primerih za ničvredne predmete najslabše kakovosti. Obvezi za vrnitev kupnine tudi ni pripisovati nobenega pomena. V najboljšem primeru se denar vrne šele po dolgotrajni korespondenci ozir. po pretjni kazenske ovadbe. S takim, po vzgledu inozemstva urejenim postopanjem se brezdvomno stavi v nevarnost dober glas vsega našega trgovstva. Trgovska zbornica smatra tedaj za svojo dolžnost, da svari občinstvo pred takimi naznanili.“

Loterijske številke.

GRADEC, 21. avgusta 4 41 88 57 30

Smešnice.

(Premetenost.) „Dragi možiček; poslušaj, kaj ti povem! Ravnokar sem si mislila nabaviti krasno jesensko obleko, pa sem tebi na ljubo opustila to misel ter ti tako prihranila vsaj 100 kron. Kaj ne od teh podariš meni iz hvaležnosti 50 kron?“

(Svojeeglavnost.) Zdravnik: „No vidite, gospa; vaš soprog je vendar na moje zahtevanje opustil kadenje!“ — Gospa: „Kaj še, gospod zdravnik! ne na vaše ampak na moje zahtevanje!“

(Čast.) A.: „Danes sem imel čast tvojo ženo videti in ž njo govoriti.“ — B.: „Priatelj moj, če pa ti to čast imenuješ, potem še gotovo žene videl nisi in tudi ž njo ne govoril!“ —

Tujci v Novem mestu.

Hotel Koklič: stotnik Luckman, podpolk. V. pl. Sop, stotnik pl. Strigel, nadpor. Anderle, F. Vernik, dr. E. Ambrožič, I. Meden, A. Koprivec iz Ljubljane; I. Eberz iz Celovca; I. Betteto, I. Schulhof, F. Wran, H. Huber, I. Kocher, I. Langfeld iz Dunaja; I. Schönbaum, I. Šušteršič z soprogo, D. Kraus iz Zagreba; O. Ploj iz Črnomlja, A. Pučnik iz Kranja.

Hotel pri Pošti: I. Bukovec iz Mrzlezuže; J. Kek iz Pljuske; J. Gorenc iz Št. Lovrenca; dr. Vencajz iz Ljubljane; I. Vavpotič s soprogo iz Postojne.

Hotel Jacaz: J. Krošelj, J. Murnik iz Ljubljane; E. Bonyhadi iz Solnograda; A. Maika iz Kattowitz; T. Vuletič iz Siska; I. David iz Črnomlja.

Jakše: Sevar R. z družino, J. Krošelj, J. Rode iz Ljubljane; Levec A. z družino iz Rudolfovega; R. Regenschirm iz Linca; M. Stubler iz Semiča; J. Šime iz Grosupelj.

Tržne cene v Novem mestu.

Imenovanje	Hektl. po		Imenovanje	Hektl. po	
	K	h		K	h
Šenica	20	16	Leča	13	—
Rž	17	88	Bob	10	40
Kornza	13	—	Ajda	11	71
Oves	8	45	Proso	11	71
Ječmen	11	04	Soršca	16	91
Krompir (mernik)	1	60	Lan	19	52
Fižol	13	—	Jajca po 7 za 40 vinarjev.		
Grah	13	—			

Preselitev.

Uljudno naznanjam, da se moja

knjigarna in prodajalna papirja Urb. Horvat

v Novem mestu ravnokar preseljuje iz hiše prejšnjega posestnika F. Tandlerja na Glavnem trgu v nekdanjo Polakovo hišo, Ljubljanska cesta št. 43, zraven tiskarne J. Krajec nasl.

Ob tej priliki se vsem svojim velecenjenim odjemalcem pri srčno zahvaljujem za njihovo dosedajno naklonjenost ter prosim, naj bi blagovolili isto še v veliko večji meri i nadalje ohraniti mojemu podjetju. — Prav toplo priporočujem zalogo vseh

šolskih knjig

za gimnazijo in ljudske šole ter vseh šolskih potrebščin.

Velespoštovanjem

Urb. Horvat.

Šolske knjige in tiskovine

po najnovejših predpisih in uzorcih so vedno v zalogi pri

J. KRAJEC NASL.

v Novem mestu.

Mlin in žaga

v Šent Rupertu se proda ali da v najem s 1. novembrem. — Natančneje pove dr. Kolšek v Laškem trgu. (1913-1)

Vožnji red.**Ljubljana - Rudolfovo - Straža.**

725	132	740	iz Ljubljane (juž. žel.) v	852	259	907
756	143	751	↓ Ljubljane (dol. žel.) ↑	842	249	857
747	154	802	↓ Lavrica . . . . . ↑	830	237	845
754	201	809	↓ Škofljica . . . . . ↑	824	231	839
809	216	824	↓ Šmarje-Sap . . . . . ↑	810	217	825
817	224	832	v Grosuplje . . . . . iz	800	207	815
824	231	839	iz Grosuplje v	752	157	807
833	240	848	↓ Boštanj . . . . . ↑	743	145	758
858	245	853	↓ Žalna . . . . . ↑	738	143	753
849	256	904	↓ Višnja Gora . . . . . ↑	728	133	743
903	310	918	↓ Zatičina . . . . . ↑	714	119	729
912	319	927	↓ Št. Vid pri Zatičini . . . . . ↑	704	109	719
917	324	932	↓ Radohova Vas . . . . . ↑	659	104	714
930	337	945	↓ Št. Lorenc . . . . . ↑	646	1251	701
938	345	953	↓ Velika Loka . . . . . ↑	639	1244	654
950	357	1005	↓ Trebnje . . . . . ↑	637	1232	642
956	403	1011	↓ Ponikve . . . . . ↑	618	1223	633
1009	416	1024	↓ Mirna Peč . . . . . ↑	606	1211	621
1029	436	1044	v Novo Mesto . . . . . iz	545	1150	600
1042	449	1057	iz Novo Mesto v	1128	535	585
1100	507	1110	v Stražo . . . . . iz	1110	517	517

Grosuplje - Kočevje.

829	296	844	iz Grosuplja v	741	152	809
843	250	858	↓ Predole . . . . . ↑	727	138	745
852	259	907	↓ Čušperk . . . . . ↑	720	131	741
905	312	920	↓ Dobrépolje . . . . . ↑	708	119	729
917	324	932	↓ Velike Lašiče . . . . . ↑	657	108	718
935	342	950	↓ Ortenek . . . . . ↑	641	1252	702
951	358	1006	↓ Ribnica . . . . . ↑	623	1234	644
1016	423	1031	↓ Stara Cerkev . . . . . ↑	557	1208	618
1023	430	1038	v Kočevje . . . . . iz	550	1201	611

Trebnje - Št. Janž.

955	492	1010	o. Trebnje . . . . . p.	619	1219	629
1016	423	1031	↓ Mirna . . . . . ↑	558	1158	608
1022	429	1037	↓ Št. Rupert-Rakovnik . . . . . ↑	551	1151	601
1029	436	1044	↓ Mokrog-Bistrica . . . . . ↑	545	1145	555
1037	444	1052	↓ Pijavice o. p. . . . . ↑	536	1136	546
1050	457	1105	p. Št. Janž . . . . . o.	529	1125	535

Nočni čas od 6. ure zvečer do 5. ure 59 minut zjutraj označen je s tem, da ima ob strani tik številka debelo črto.

Veljaven od 1. maja 1909.

Veljaven od 1. maja 1909.

Pozor! Slovensko podjetje! Pozor!

Slavnemu občinstvu se priporoča dne 11. febr. 1909 na novo otvorjena velika manufakturna trgovina

FRANC SOUVAN sin

v stari Souvanovi hiši na Mestnem trgu št. 22 v Ljubljani.

(5043-26)

Hiša v najem ali pa tudi na prodaj

je pod ugodnimi pogoji. Plačilo lahko na obroke. Natančneje pri Jerneju Sitar v Šmihelu pri Novem mestu. (162-0-6)

Svoji k svojim!**Popolnoma varno naložen denar****Hranilnica in posojilnica za Kandijo in okolico**

reg. zadruga z neomejeno zavezo 69-0-22)

v lastnem domu v Kandiji

sprejema hranilne vloge od vsacega, če je njen ud ali ne, ter obre- $4 \frac{1}{2} \%$ na leto brez odbitka rentnega davka, stuje po $4 \frac{1}{2} \%$ katerega sama iz svojega plačuje.

Mesnica

se da v najem pod ugodnimi pogoji na deželi (Dolenjskem) kjer ni nobene konkurence. Naslov pove vpr. „D. Novic“.

Dražbeni oklic.

E 328/9

5

Dne 9. septembra 1909 dopoldne ob 10. uri se boče vršila pri spodaj oznamenjeni sodnji v izbi št. 6, dražba zemljišč vlož. št. 482 in 346 k. o. Črešnja, hiša s svinjakom in njivami ter en vinograd.

Nepremičninam, ki so prodati na dražbi, sta določeni vrednosti na 1871 K in 100 K.

Najmanjši ponudek znaša 1248 K oziroma 66 K 68 h, pod tem zneskom se ne prodaja.

Odobrene dražbene pogoje in listine, ki se tičejo nepremičnine, se za more vpogledati pri spodaj oznamenjeni sodnji v izbi št. 5.

Pravice, katere bi ne prpuščale dražbe, je oglašiti pri sodnji najpozneje v dražbenem obroku pred začetkom dražbe, ker bi se sicer ne mogle razveljavljati glede nepremičnine same.

O nadaljnjih dogodkih dražbenega postopanja se obvestijo osebe, katere imajo sedaj na nepremičnini pravice ali bremena ali jih zadobé v teku dražbenega postopanja, tedaj samo z nabitkom pri sodnji, kadar niti ne stanujejo v okolišu spodaj oznamenjene sodnje niti ne imenujejo tej v sodnem kraju stanujočega pooblaščenca za vročbe.

C. kr. okrajna sodnja Rudolfovo, odd. II.,

dne 24. junija 1909.

(188)

KEIL-ov LAK

najboljši lak za tla iz mehkega lesa.

Keil-ova bela prevlaka (glazura) za umivalne mize 90 vin.
Keil-ova pasta za čevlje po 30 vin.
Keil-ov lak za zlatenje okvirjev 40 vin.

Keil-ovo leščilo za pode 90 vin.
Keil-ov lak za klobuke v različnih barvah.

ima vedno v zalogi trdka

Novo mesto: J. Picsek.
črnomelj: Anton Zarc.
Idrija: Val. Lapajne.
Kamnik: Ed. Hajek.
Kočevje: Franz Loy.
Kranj: Franc Dolenc.

Ljubljana: Leskovic & Meden.
Postojna: Anton Ditrich.
Skofja Loka: M. Žigon.
Zagorje: Rih. E. Mihečič.
Radovljica: Oto Homann.
(190-6-1)

Stavbeno podjetje Znidarčič & Stepančič

Gorica, ulica Mattioli

filijalka v Kandiji pri Novem mestu

se priporoča sl. občinstvu in drugim korporacijam za izdelovanje vsakovrstnih stavbenih del.

Prevzema nadzorstvo in izdelovanje načrtov ter statičnih računov.

Za obila naročila se toplo priporočata

(170-0-6) **Znidarčič & Stepančič.**